

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.I.20.905/2024/5.

A tanács tagjai: Nyíróné dr. Kiss Ildikó a tanács elnöke

Dr. Mocsár Attila Zsolt előadó bíró

Dr. Cseh Attila bíró

Dr. Magosi Szilvia bíró

Dr. Szabó Klára bíró

A felperes: felperes (cím, tartózkodási helye:
cím1)

A felperes képviselője:

Dr. Horváth Magdolna Anna ügyvéd (cím2)

Az alperes: alperes (cím)

Az alperes képviselője:

Dr. Kálmán Adrienn Ügyvédi Iroda (cím3,

ügyintéző: dr. Kálmán Adrienn ügyvéd)

A per tárgya: házasság felbontása és járulékai

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

az alperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 1.Pf.20.951/2023/8.

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:

Dabasi Járásbíróság 3.P.20.288/2023/16.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 150.000 (százötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A meg nem fizetett 120.000 (százhuszezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felek házastársak voltak, házasságukból 2005. június 27-én Ra, 2009. június 10-én Ré nevű gyermekeik születtek. Házassági életközösségük 2014. március 15-én szűnt meg, házasságukat a bíróság a 2018. október 12-én hozott részítélettel felbontotta és a szülői felügyelet gyakorlására az alperest jogosította fel. A felperes 2018. november 13-án új házasságot kötött, melyből gyermeke is született.

[2] A felek házastársi közös lakása az 1/2 – 1/2 arányban közös tulajdonukban álló helység, utca, házszám szám alatti ingatlanban (a továbbiakban: közös lakás) volt. Az alperes édesanyja 2016 tavaszán beköltözött a közös lakásba, segített az alperesnek a felek gyermekeinek ellátásában. A felperes 2016. szeptember 1-jén elköltözött, utána a gyermekekkel való kapcsolattartás érdekében kereste fel a közös lakást, 2019. március 30-ig az ingatlan kulcsaival is rendelkezett. Az egyik gyermek elhagyta a közös lakás kulcsait, ezért az alperes kicserélte a zárat, az új zárhoz nem adott kulcsot a felperesnek.

[3] A közös lakást banki kölcsöntartozás terheli, a törlesztőrészleteket a felek egyenlő arányban fizetik.

[4] A közös lakásban lakik az alperes, a felek két gyermeke és az alperes édesanyja. A felek Ra nevű gyermeke időközben nagykorúvá vált. A közös lakásból a felperest megillető tulajdoni hányad használatának díja havonta 2020-ban 85.000 forint, 2021-ben 90.000 forint, 2022-ben 100.000 forint volt.

[5] A Dabasi Járásbíróság a 2022. június 9-én meghozott 3.P.20.530/2019/52. számú ítéletével elutasította a felperes lakáshasználati jog ellenérték és többlethasználati díj megfizetése iránti (módosított) keresetét, továbbá megszüntette a felperes közös lakáson fennálló használati jogát.

A Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság az 1.Pf.20.686/2022/6. számú részítéletével a P.52. sorszámú elsőfokú ítélet fellebbezett részét a lakáshasználati jog ellenérték iránti keresetet elutasító részében helybenhagyta, a többlethasználati díj megfizetésére irányuló kereset tárgyában hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot újabb tárgyalásra, újabb határozat hozatalára utasította.

[6] A részítélet indokolásában kifejtette: Az egységes bírói gyakorlat szerint a közös tulajdonú közös lakásból önként, a visszatérés szándéka nélkül elköltöző házastárs többlethasználati díjat sem követelhet, mert az ingatlan használatának jogával önként felhagyó házastárs egyoldalú döntésének következményei nem háríthatók át a bent maradó másik házafélre. A tulajdonostárs házastárs ugyanis elsősorban a tulajdoni hányadának megfelelő használatra tarthat igényt. Pénzbeli térítés (használati díj) iránti igénnyel a tulajdonostársával szemben csak akkor léphet fel, ha a tulajdoni hányadának megfelelő használatra a felek megállapodása, illetve a bíróság döntése következtében nincs módja, vagy a tulajdonostársa attól jogellenesen elzárja (BH 2003.408-I., Kúria Pfv.20.145/2017/5.).

[7] A felperes a közös lakást 2016. szeptember 1-én önként, a visszatérés szándéka nélkül hagyta el, de a lakáshasználat rendezése körében a lakáshasználat megosztását kérte. Ezzel szemben az alperes a kizárólagos lakáshasználatra való feljogosítását kérte. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 5:74. § értelmében pedig a közös tulajdonban álló lakás használata a tulajdonostársat akkor is megilleti, ha a használati jogával átmenetileg nem él (BH. 1997.536.). Ez a használati joga attól függetlenül megilleti, hogy a lakást önként, a visszatérés szándéka nélkül hagyta el vagy sem.

[8] Az alperes nem zárta el a felperest az elköltözése után az ingatlan használatától, visszajárt az ingatlanba, de életvitelszerűen már nem kívánt itt élni. Az alperes a zárcsere után nem adott kulcsot a felperesnek. Ekkor azonban a felperes még az ingatlan használatának megosztását kérte, az alperestől pedig az ingatlan többlethasználatáért 2020. június 2-ig nem követelt ellenértéket, eddig a tulajdonosi jogából fakadó használati jogát az alperes részére ingyenesen engedte át.

[9] A felperes azonban a 2020. június 2-án előterjesztett kérelmében már kérte az alperes többlethasználati díj megfizetésére kötelezését, amelyet azzal indokolt, hogy az osztott használat elrendelését nem kéri, de a lakás használatát nem kívánja ingyenesen átengedni az alperes részére. Az ezt követő időszakra megállapítható, hogy az alperes az egész ingatlant használta és a felperest a használatától jogellenesen elzárta, mert nem adott neki kulcsot a lecserélt zárhoz. A felperes többlethasználati díj iránti keresete ezért 2020. június 2-től kezdődően alapos.

[10] A másodfokú bíróság rögzítette azt is, hogy az elsőfokú ítéletnek a felperes közös lakáson fennálló használati jogának megszüntetéséről rendelkező része 2022. július 5-én jogerőre emelkedett. A bíróságnak ez a rendelkezése véglegesen megfosztotta a felperest az ingatlanon fennálló tulajdonjoga egyik részjogosítványára, a használati jog gyakorlásától; ezt követően már döntési lehetősége sem volt arra, hogy az ingatlan használatával éljen. Ettől kezdődően pedig a tulajdonjogának fennállása alatt őt, mint a birtoklás és használati jogától megfosztott tulajdonost ez alapján is megilleti a hasznosítási jogán alapuló időszakos pénzkiegyenlítés, a többlethasználati díj (Kúria Pfv.20.145/2017/5.).

A felperes keresete, az alperes védekezése

[11] A megismételt eljárásban a felperes keresetében 2020. június 2-től havi 85.000 forint, 2021. január 1-től havi 90.000 forint, 2022. január 1-től havi 100.000 forint többlethasználati díj és 2020. június 2-től késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[12] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. A kereset jogalapja elfogadásának esetére a felperes által kért díj mérséklését kérte, figyelemmel arra, hogy a házastársi közös lakásban biztosítja a felek gyermekeinek lakhatását.

Az első- és másodfokú ítélet

[13] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek tulajdonjoga fennállásáig havonta előre esedékesen minden hónap 15. napjáig 2020. június 2-től 51.000 forint, 2021. január 1-től 54.000 forint, 2022. január 1-től 60.000 forint, 2023. június 28-tól 80.000 forint többlethasználati díjat. A 2020. június 2-től 2023. szeptember 30-ig terjedő időszakra keletkezett 2.325.300 forint többlethasználati díj hátralék megfizetésére 30 napon belül kötelezte az alperest. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[14] Ítéletét azzal indokolta, hogy a Budapest Környéki Törvényszék Pf.6. sorszámú részítéletében 2020. június 2-tól kezdődően megállapította a felperes többlethasználati díj iránti keresete megalapozottságát, erre tekintettel a Ptk. 5:74. § alapján kötelezte az alperest többlethasználati díj fizetésére.

[15] A többlethasználati díj mértékének megállapításakor értékelte, hogy az alperes a közös lakást nem csak a saját, hanem gyermekei lakhatásának biztosítása érdekében is használja, a gyermekek lakhatásának biztosítása az alperes mellett a felperes kötelessége is. A többlethasználati díj mértékénél csökkentő tényezőként csak a kiskorú gyermeket lehet figyelembe venni, ilyen kedvezmény a közös nagykorú gyermek esetében általában nem érvényesíthető. Az igazságügyi szakértői véleményben foglaltak figyelembevételével 2020. június 2-tól 2023. június 27-ig 40%-kal mérsékelte a felperes tulajdoni hányadának használati díját, mert az adott időszakban még mindkét gyermek kiskorú volt. Ezt követően a mérséklés mértéke 20%, mert az alperesnek már egy kiskorú gyermek lakhatásáról kell gondoskodnia.

[16] A jogi képviselővel eljáró felperes a kamatigényét nem helytállóan jelölte meg, ezért azt elutasította.

[17] A felek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta: kötelezte az alperest, hogy 2022. március 15-től a kifizetés napjáig fizessen meg a hátralékos többlethasználati díj után késedelmi kamatot a felperesnek. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[18] Ítélete indokolásában kifejtette, hogy az alperes fellebbezésében a többlethasználati díj fizetési kötelezettségének jogalapját és annak kezdő időpontját vitatta. Ebben a körben utalt a Pf.6. sorszámú részítéletében kifejtett indokokra. A lejárt többlethasználati díj után járó késedelmi kamat tekintetében minősítette megalapozottnak a felperes fellebbezését.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[19] A jogerős ítélet ellen – hatályon kívül helyezése – és tartalma szerint az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása, elsődlegesen a kereset (teljes körű) elutasítása, másodlagosan a többlethasználati díj megfizetése kezdő időpontjának 2022. július 6-ában való meghatározása iránt az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Érvelése szerint a másodfokú bíróság tévesen értelmezte a jogvita eldöntése során alkalmazott Ptk. 5:74. §-ában foglaltakat. Téves a másodfokú bíróságnak az a következtetése, hogy a felperes többlethasználati díj iránti keresete megalapozott. A jogerős ítélet sérti a Ptk. 5:74. §-át.

[20] A másodfokú bíróság a Pf.6. sorszámú részítéletének indokolásában rögzítette, hogy a felperes kényszerítő körülmény nélkül hagyta el a közös lakást 2016. szeptember 1-jén. Azt is kifejtette, hogy a közös tulajdonú házastársi közös lakásból önként, a visszatérés szándéka nélkül elköltöző házastárs nem követelhet alappal többlethasználati díjat. A közös tulajdonú ingatlan használatának jogával önként felhagyó házastárs egyoldalú döntésének

következményei nem háríthatók át az ingatlanban bentmaradó másik házas félre. Az alperes az elköltözését követően nem zárta el a felperest az ingatlan használatától.

[21] Az a tény, hogy az alperes zárat cserélt a házastársi közös lakáson, nem alapozza meg 2020. június 2-tól a többlethasználati díj fizetési kötelezettségét. A felperes új párkapcsolatára tekintettel önként és a visszatérés szándéka nélkül ment el. A használati jogát saját elhatározásából egyre kisebb mértékben, később pedig már egyáltalán nem gyakorolta.

[22] A felperes a zárcserét követően nem jelezte visszatérési, illetve az ingatlanba való bejutási szándékát, nem kért kulcsot az alperestől. Ez a körülmény nem tekinthető olyannak, ami érdemi kihatással lett volna a felperes tényleges használati igényére (BH+2002. 3.134. számú eseti döntés, Kúria Pfv.22.521/2017/5. számú precedenshatározat).

[23] A zárcseréhez hasonlóan annak a körülménynek sincs ügydöntő jelentősége, hogy a Dabasi Járásbíróság a felperes használati jogának megszüntetéséről rendelkezett, és ez az ítéleti rendelkezés 2022. július 5-én jogerőre emelkedett. A felperesnek ugyanis nem volt a tényleges használatra irányuló igénye.

[24] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására és felülvizsgálati eljárási költsége megtérítésére irányult. Hangsúlyozta, hogy az alperes a közös lakás zárait 2019. március 30-án lecserélte, nem adott kulcsot a felperesnek, magatartásával jogellenesen elzárta az ingatlan használatától.

A Kúria döntése és jogi indokai

[25] A felülvizsgálati kérelem megalapozatlan.

[26] A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 270. § (2) bekezdésének és a 275. § (3) bekezdésének együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálatot anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszabálysértés egyaránt megalapozhatja; utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt.

[27] A Pp. 272. § (2) bekezdése és a 275. § (2) bekezdése alapján a Kúria a jogerős határozatot a felülvizsgálati kérelemben megjelölt megsértett jogszabályhely, az ott előadott jogszabálysértés, valamint a kérelem jogi indokai által meghatározott keretek között vizsgálhatja felül.

[28] A felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 3. pontja szerint a felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz

eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A 3. ponthoz fűzött indokolás szerint a felülvizsgálati kérelem központi eleme a megsértett jogszabályhely megjelölése, és a jogszabálysértés körülírása, mert ezek határozzák meg a Kúria felülbírálati lehetőségének tartalmi és perjogi kereteit. A PK vélemény 4. pontjának indokolása értelmében csak azok a hivatkozások vizsgálhatók, amelyek esetében a törvény által előírt tartalmi követelmények maradéktalanul teljesültek, az egyéb hivatkozásokat a Kúria figyelmen kívül hagyja. A PK vélemény 6. pontja szerint, ha a fél felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletet több okból is támadja, vagyis több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásnak rendelkeznie kell a Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelményekkel. A felülvizsgálati kérelem előterjesztőjének tehát valamennyi, a jogerős ítélet jogszabálysértő voltára történő hivatkozása esetében konkrétan meg kell jelölnie az álláspontja szerint megsértett jogszabályhelyet, szövegesen elő kell adnia a jogszabálysértést, és a jogszabálysértésre való hivatkozás indokait.

[29] A kifejtettekből következően a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül, valamint érdemben csak azokat a hivatkozásokat vizsgálhatta, melyek tartalmazták a megsértett jogszabályhely megjelölését, és a jogszabálysértés körülírását.

[30] Az alperes helyesen hivatkozott arra felülvizsgálati kérelmében, hogy a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság Pf.6. sorszámú részítéletének indokolásában rögzítette: a felperes kényszerítő körülmény nélkül hagyta el a közös lakást 2016. szeptember 1-jén, és azt is kifejtette, hogy a közös tulajdonú házastársi közös lakásból önként, a visszatérés szándéka nélkül elköltöző házastárs nem követelhet alappal többlethasználati díjat. Ezeken túlmenően azonban azt is megállapította a másodfokú bíróság {Pf.6. sorszámú részítélet [4], [5] bekezdés}, hogy a felperes a módosítás előtti keresetében a közös lakás használatának megosztását kérte és az ingatlan többlethasználatáért 2020. június 2-ig nem kért ellenértéket az alperestől; keresetét azonban módosította, amelyben az osztott használat elrendelését már nem kérte és többlethasználati díj megfizetésére kérte kötelezni az alperest, a közös lakás használatát nem kívánta ingyenesen biztosítani az alperesnek.

[31] Az a tény, hogy a felperes 2016. szeptember 1-jén elköltözött a közös lakásból, nem jelenti egyben azt is, hogy ezzel elfogadta az alperes ingyenes használatra való jogosultságát. A felek között a közös tulajdon megszűntetése érdekében tárgyalások folytak (Dabasi Járásbíróság 3.P.20.530/2019/52. számú ítéletének második oldal harmadik bekezdése), illetve a felperesnek olyan szándéka is volt, hogy új házastársával és az időközben megszületett gyermekével beköltözzön a közös lakás felső szintjére, ami ellen az alperes tiltakozott. Ismert volt tehát az alperes előtt, hogy a felperes szeretne élni a közös lakás használatára vonatkozó jogával, azonban ezt nem kívánta számára biztosítani, sőt viszontkeresetében a felperes lakáshasználati jogának megszüntetését kérte, aminek az elsőfokú bíróság helyt adott. A közös lakásban maradó alperes nem feltételezhette azt megalapozottan, hogy a felperes a saját tulajdoni hányadának a használatát ingyenesen, használati (többlethasználati) díj iránti igény nélkül engedte.

[32] Az eljáró bíróságok ezért jogszabálysértés nélkül kötelezték az alperest többlethasználati díj megfizetésére az felperes erre irányuló kérelmének előterjesztésétől

kezdődően. Erre tekintettel alaptalan az alperes másodlagos felülvizsgálati kérelme, amelyben azt kérte, hogy a többlethasználati díj megfizetésének kezdő időpontja az elsőfokú ítélet felperes használati jogának megszüntetéséről rendelkező része jogerőre emelkedésének időpontja, 2022. július 6. legyen.

[33] A felülvizsgálati kérelemben hivatkozott eseti döntésekben foglaltakat azért nem lehetett figyelembe venni a felülvizsgálati kérelem elbírálása során, mert mindkét eseti döntés tényállása eltért a perbeli tényállástól. A Pfv.II.22.521/2017/5. számú ügyben a lakásban maradt fél nem zárkózott el attól, hogy az, aki elköltözött, utóbb használja az ingatlant, továbbá az elköltözött fél a felajánlott kulcsokat sem vette át. Ezzel szemben a perbeli esetben az alperes elzárkózott attól, hogy a felperes használja a közös lakást.

[34] A BH+2002. 3.134. számú eseti döntésben foglaltak szerint a házastársi közös lakásból önként elköltözött fél nem kívánt visszaköltözni az ingatlanba, és az ingatlan terheit sem viselte. Ezzel ellentétben a perbeli esetben a felperes nem mondott le a használati jogáról, mert eredeti keresetében a lakáshasználat megosztását kérte és a törlesztőrészeket fele részét is fizeti.

[35] A jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozottak miatt nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A határozat rövid tartalma

[36] Az a tény, hogy a házastársak egyike elköltözött a házastársak közös tulajdonában álló házastársi közös lakásból, nem jelenti feltétlenül azt, hogy elköltözésével tulajdoni hányadának a használatát ingyenesen, használati, többlethasználati díj iránti igény nélkül átengedte (tulajdonostársának) a házastársi közös lakásban maradó másik félnek.

Záró rész

[37] A Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése szerint az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő alperes viseli a saját felülvizsgálati költségét, és köteles megtéríteni a felperes felülvizsgálati eljárási költségét, amely költség a felperes képviselőtét ellátó jogi képviselőnek a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján megállapított ügyvédi költségének összege.

[38] Az alperes teljes személyes költségmentessége folytán meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket a Pp. 84. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakra figyelemmel a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a 14. §-ban foglaltak alapján az állam viseli.

[39] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[40] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés *e)* pontja zárja ki.

Budapest, 2025. március 4.

Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. a tanács elnöke, dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. előadó bíró, dr. Cseh Attila s.k. bíró, dr. Magosi Szilvia s.k. bíró, dr. Szabó Klára s.k. bíró